

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-215
Karar Sayısı : 11-54/1384-494
Karar Tarihi : 27.10.2011

(Öneraştırma)

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY, Dr. Murat ÇETİNKAYA,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Bekir KOCABAŞ, Muhammed GÜNDOĞDU

C. BAŞVURAN : - Karataş Otom. İnş. Nakl. Turizm Mim. Müh. ve Serv. Hzm. Tic. Ltd. Şti.
Orta Mah. Menekşe Sok. No:2 Karataş Apt. Akçaabat/Trabzon
- Salih Zeki KARATAŞ
Temsilcileri: Av. Ahmet AKGÜL, Av. Pınar AKGÜL DOĞUSOY, Av. Can DOĞUSOY, Av. Gökçen HETEMOĞLU
Onur Sok. No:26/7 Maltepe/Ankara

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - MAİS Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş. (MAİS)
Fatih Sultan Mehmet Mah. Balkan Cad. No:47 Casper Plaza
Ümraniye/İstanbul
- Dacia Otomobilleri Satış, Satış Sonrası ve Dağıtım Hizmetleri A.Ş. (DACİA)
(Aynı Adres)

E. DOSYA KONUSU: Karataş Otom. İnş. Nakl. Turizm Mim. Müh. ve Serv. Hizm. Tic. Ltd. Şti. (Karataş Otomotiv) ile MAİS ve Dacia arasında 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamında akdedilen bayilik sözleşmelerinin hukuka aykırı bir şekilde feshedildiği; fesih işlemlerinde 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nde belirtilen feshi ihbar sürelerine uyulmadığı, ölçüsüz ve hakkaniyete aykırı bir biçimde davranıldığı ve bu yolla hâkim durumun kötüye kullanıldığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikâyet dilekçesinde yer alan hususlar, asıl olarak iki noktada temerküz etmektedir. Bunlardan birincisi, Karataş Otomotiv ile MAİS ve Dacia arasında imzalanan ve söz konusu marka araçların ve yedek parça ile aksesuarlarının satın alınması, perakende satışı, servis ve bakımı konularını kapsayan yetkili satıcılık sözleşmelerinin akdedildiği; bununla birlikte MAİS ile akdedilen sözleşmenin cari hesap bakiyesi gerekçe gösterilerek haksız ve ani feshi nedeniyle sona erdirildiği; Dacia ile akdedilen sözleşmenin ise ana şirket konumundaki MAİS'in haksız ve ani feshi kapsamında fesih bildirimine konu edilmeksizin fiilen sona erdirildiği; her iki sözleşmeye ilişkin fesih işlemlerinde 2005/4 sayılı Tebliğ ve söz konusu sözleşmelerde belirtilen feshi ihbar sürelerine uyulmadığı iddiasıdır. Bu hususu haksız feshe ilişkin iddia şeklinde özetlemek mümkündür.

11-54/1384-494

Dilekçe'de yer alan diğer iddia ise, yukarıda belirtilen durumların vücut bulması aşamasında, 2005/4 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde öngörülen bağımsız bir uzman ya da hakeme gidilmesi prosedürünün yerine getirilmediği şeklindedir.

50 **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 18.07.2011 tarih ve 5278 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan, 19.08.2011 tarih ve 2011-4-215/İİ-11-378.HG sayılı İlk İnceleme Raporu, 25.08.2011 tarih ve 11-46 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına 11-46/1125-M sayı ile karar verilmiştir.

İlgili karar uyarınca düzenlenen 18.10.2011 tarih ve 2011-4-215/ÖA-11-365.BK sayılı Önaraştırma Raporu 20.10.2011 tarih ve REK.0.18.00.00-110.02.02/520 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-54 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; şikâyet konusu iddiaları destekler nitelikte kanıt bulunmadığından, ilgili teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı görüşüne yer verilmiştir.

60 I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Hakkında başvuruda bulunulan MAİS ve Dacia'nın yetkili bayileri aracılığı ile yeni araç satışı ve satış sonrası hizmetler alanlarında faaliyet göstermesi ve başvuru konusu uygulamaların niteliği dikkate alınarak, ilgili ürün pazarı "Renault ve Dacia marka araçların satış, satış sonrası yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri pazarı" olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

70 Dosya konusu satış sonrası hizmetlerin, MAİS ve Dacia'nın Türkiye çapındaki bayi ağı ve yine Türkiye genelinde faaliyet gösteren özel servis ve bağımsız yedek parça dağıtıcıları tarafından yürütülmesi ve hizmetin bölgesel nitelik arz etmemesi hususları dikkate alınarak ilgili coğrafi pazar "Türkiye" olarak tespit edilmiştir.

I.2. Tespitler ve Değerlendirme

I.2.1. Haksız Feshe İlişkin İddialar

80 Başvuru, şikâyetçi ve MAİS arasında akdedilen sözleşmenin, cari hesap bakiyesi gerekçe gösterilerek, haksız ve ani feshiyle sona erdirildiği, Dacia ile akdedilen sözleşmenin ise ana şirket konumundaki MAİS'in haksız ve ani feshi kapsamında, fesih bildirimine konu edilmeksizin fiilen sona erdirildiği, her iki sözleşmeye ilişkin fesih işlemlerinde 2005/4 sayılı Tebliğ ve söz konusu sözleşmelerde belirtilen feshi ihbar sürelerine (2 yıllık süre) uyulmadığı iddiasından ibarettir.

01.09.1992 tarihli MAİS Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş. Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin konu hakkındaki "Sözleşmenin Feshi ve İnfisalı" başlıklı 37. maddesi aşağıdaki gibidir:

...

Diğer taraftan, 13.02.2002 tarihli MAİS-Yetkili Satıcı Emtia ve Cari Hesap Mukavelesi'nin ilgili hükümleri aşağıdaki şekildedir:

...

90 Bu bağlamda; şikâyet dilekçesi ekinde yer alan fesih bildirim ve ihtarnameler incelendiğinde, ilk olarak 03.12.2009 tarihinde MAİS tarafından Karataş Otomotiv'e yönelik olarak ihtarname çekildiği, söz konusu ihtarnamede, taraflar arasındaki ticari ilişki devam ederken vadesi geçmiş borçların ödenmediğinin, ödenmeyen borçların devamlı olarak teminat limitlerini aştığının belirtilerek, bu durumun Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin "Ödemeler ve Borç Teminatlar" ve "Sözleşmenin Feshi" başlıklı sırasıyla 16. ve 29. madde hükümleri uyarınca fesih nedeni oluşturduğunun ifade edildiği ve son olarak söz konusu hususun 15 gün içerisinde çözüme kavuşturulmaması halinde sözleşmenin hukuken feshedileceğinin hatırlatıldığı görülmektedir.

Takiben, yine MAİS tarafından, 07.01.2010 tarihinde, "Sözleşmenin fesih ile borç bildirim ve Cari Hesap Sözleşmesinin kat edilerek borçların ödenmesi ihtarıdır" konulu fesih bildirim yapıldığı görülmektedir.

100 Daha sonra ise, 13.01.2010 tarihinde MAİS tarafından, "29.12.2006 tarih 63227 ve 63228 yevmiye no.lu sözleşmelerin fesih sebebi ile RENAULT/DACİA marka ve logo, yazı, tabela ve basılı evraklarının kaldırılması ihtarıdır." konulu bir başka ihtarname keşide edilmiştir.

Bunun karşılığında, Karataş Otomotiv tarafından keşide edilen ihtarnamede, MAİS'in söz konusu uygulamasının haksız nitelik arz ettiği belirtilerek, uzlaşma talebi dile getirilmiş, ayrıca MAİS tarafından sorunlu addedilen cari hesapların niteliğinin, Karataş Otomotiv tarafından da tespitine imkân tanınmasını teminen, MAİS ile olan ticari hesap dökümlerinin Karataş Otomotiv'e gönderilmesi talep edilmiştir.

110 2005/4 sayılı Tebliğ'in konuya ilişkin 4. maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendinde açıkça düzenlendiği üzere, taraflardan birinin ana yükümlülüklerinden birini yerine getirmemesi nedeniyle, diğer tarafın anlaşmaya son verme hakkı, söz konusu madde hükmünden etkilenmemektedir. Bu durumda, şikâyet konusunda kritik nokta, MAİS tarafından uygulanan feshin, ana yükümlülüklerden birinin yerine getirilmemesine dayanıp dayanmadığı hususudur. Konu bu yönüyle, sözleşmede düzenlenmiş olan bir hukuki duruma ilişkin olup, MAİS tarafından uygulanan feshin haklı olup olmadığının yetkili ve görevli mahkemelerce halli gereken bir hukuki uyuşmazlık olduğu açıktır.

1.2.2. Bağımsız Bir Uzman ya da Hakeme Gidilmesine İlişkin İddialar

120 Şikâyet dilekçesinde yer alan diğer iddia ise, yukarıda aktarılan ve değerlendirilen süreçte Karataş Otomotiv'in hakeme gitme hakkının MAİS tarafından engellendiği şeklindedir.

29.12.2006 tarihli MAİS Motorlu Araçlar İmal ve Satış A.Ş. Dağıtım ve Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin "Uyuşmazlıkların Giderilmesi ve Yargılama Yetkisi Verilmesi" başlıklı 27. maddesi aşağıdaki gibidir:

...

29.12.2006 tarihli Dacia Otomobilleri Satış, Satış Sonrası ve Dağıtım Hizmetleri A.Ş. Dağıtım ve Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin ilgili hükümleri de aynı şekilde düzenlenmiştir.

Bunun yanı sıra, 2005/4 sayılı Tebliğ'in konuya ilişkin 4. maddesinin üçüncü fıkrasının (c) bendi aşağıdaki gibi düzenlenmiştir:

"c) sağlayıcı ile dağıtıcı veya yetkili servis arasında yapılan anlaşmanın,

11-54/1384-494

130 ...

Muafiyet, anlaşmanın her iki tarafa da anlaşmadan kaynaklanan yükümlülüklerin yerine getirilmesi ile ilgili olarak ortaya çıkacak anlaşmazlıkları, tarafların mahkemeye başvuru hakkına halel getirmeksizin, bağımsız bir uzmana ya da hakeme götürme hakkını tanınması halinde uygulanır. Aşağıdaki konulara ilişkin anlaşmazlıklar bunlara örnek olarak verilebilir:

...

g) anlaşmanın fesih bildiriminde gösterilen gerekçelerin anlaşmanın feshini haklı gösterip göstermeyeceği.”

140 Öte yandan, görevli raportörün Karataş Otomotiv vekili ile yaptığı görüşmede MAİS'in ani bir şekilde fesih ihbarında bulunması nedeniyle, Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin 27. maddesinde öngörülen hakeme gitme hakkının Karataş Otomotiv tarafından kullanılmadığı belirtilmiştir.

Yukarıda yer verilen, 2005/4 sayılı Tebliğ ve şikâyete konu Yetkili Satıcılık Sözleşmesi'nin ilgili hükümleri ile teşebbüs yetkilisinin ifadesi bir bütün olarak değerlendirildiğinde, bahse konu uygulamanın da, sözleşmede düzenlenmiş olan hukuki bir durumla ilgili olduğu ve bu nedenle söz konusu ihtilafın, yetkili ve görevli mahkemelerce halli gereken bir hukuki uyuşmazlık olduğu kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

150 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.